

Rekonstrukce osvětlení areálu vojenské veterinární základny Chotyně-Grabštejn

Jiří Tesař, Art Metal CZ s. r. o., Karel Müller, Vysto Kobylí s. r. o.

Z historie hradu a veterinární základny Grabštejn

Nedaleko Liberce, poblíž trojmezí Čech, Německa a Polska, stojí hrad a zámek Grabštejn, jehož hlavní funkcí byla dříve ochrana údolí řeky Nisy a blízké obchodní cesty vedoucí do Lužice. Do jeho nevyužitých prostor se v květnu 1953 přesunulo Výcvikové středisko psů a psovodů. To vzniklo v rámci Pohraniční stráže v roce 1951 jako Poddůstojnická škola psovodů (původně se nacházelo v Terezíně). V roce 1968 bylo reorganizováno na Výcvikové středisko služebních psů a o rok později ho velitelství Pohraniční stráže předalo do podřízenosti veterinárnímu oddělení Hlavního týlu ČSLA. V průběhu roku 1970 se výcvikové středisko rozrostlo na veterinární základnu (VÚ 3180), která kromě výcviku psů a psovodů svoji působnost rozšířila o doplňování psů a komplexní kynologickou péči. V témže roce byl objekt hradu předán do užívání Státnímu ústavu památkové péče. V majetku armády zůstal pouze Nový zámek v podhradí. V 70. letech dvacátého století u základny vznikla chovná stanice služebních psů, jejíž činnost byla počátkem 80. let ukončena (pro armádu byl výhodnější přímý výkup dospělých psů). Koncem 90. let se útvar skládal ze štábu, dvou školních výcvikových rot, skupiny speciálního výcviku, čtyř zabezpečení a veterinární kliniky. Základna měla ubytovací kapacitu pro 180 vojáků a kotce pro 270 psů. O výcvik psů a vlastní chod základny se staralo 23 vojáků z povolání a 27 občanských zaměstnanců, v poddůstojnické škole a kurzech v délce od sedmi do dvanácti týdnů, organizovaných u základny, bylo ročně vyvíjeno přibližně 600 psovodů a 450 psů. V té době sloužilo v armádě ČR asi 1 350 služebních psů u 82 útvarů. V roce 2003 u základny vznikla tzv. rota speciálního výcviku. Jejím úkolem je cvičit psy zejména k hledání drog, zbraní či výbušnin. Okamžitě nasadit cvičené psy je možné kdekoliv. Nachází-li se jedna skupina v zahraničí, druhá je připravena ji vystřídat, v dalších dvou pokračuje výcvik.

Vojáci v uvedeném areálu využívají velký prostor zámeckého parku, kde mají své ubytování psi, je zde kompletní zázemí od psí nemocnice, přes porodnici až po jednotlivé výcvikové prostory. Druhou částí je komplex historických budov

Obr. 2. K osvětlení v historické části objektu byly použity repliky historické lucerny (Art Metal PL)

technického a pracovního zázemí vojáků. Všechny uvedené prostory jsou osvětleny.

Rekonstrukce osvětlení

V roce 2005 se vedení základny rozhodlo staré nedokonalé osvětlení z 50. let minulého století kompletně zrekonstruovat. Záměrem bylo instalovat takové osvětlení, které bude vytvářet celkovou pohodu pro všechny účastníky, ale především pro psy.

Celková realizace byla rozdělena do dvou etap:

- **Obnova venkovního osvětlení v historické části** byla provedena roce 2006 (v souladu s požadavky památkového úřadu byly použity repliky historických lucern)
- **Obnova osvětlení pro psí obyvatele** – probíhá v současné době.

Obnova osvětlení ve druhé etapě se trochu vymyká běžným soustavám veřejného

Obr. 3. Osvětlení zámeckého parku

osvětlení (VO), co se týče použitého materiálu nadzemní části VO, ale i jeho provozu. Při volbě vhodných svítidel a světelných zdrojů bylo nutné mj. vycházet ze skutečnosti, že oko psa i jeho celková psychika jsou jiné než u lidí, podpěrné části svítidel (stožáry) tedy musely být vybírány s ohledem na jejich dlouhodobou odolnost proti psím exkrementům. Největším oříškem bylo navrhnout světelnou soustavu pro část s kotci, kde je nestálý provoz nočního osvětlení v závislosti na potřebách jeho obyvatel.

Vybraná svítidla SR 50 (třída ochrany II., IP65) s fasetovým reflektorem lze montovat na dřív stožáru nebo na výložník, výhodou je snadná a bezpečná údržba bez použití nářadí (prostor světelného zdroje a předřadníku otevírá otočný rychlouzávěr, při otevření je svítidlo automaticky odpojeno od sítě). Svítidla jsou osazena halogenidovými výbojkami o příkonu 70 W/4 500 K ve dvou variantách (jednohořádkové, dvouhořádkové).

Vezme-li se v úvahu, že uvedená základna je v podstatě malým městem, v němž bylo původně celkem 102 světelných míst osazených rtuťovými výbojkami o příkonu od 125 do 200 W a po rekonstrukci bude počet světelných míst zredukován na 76 osazených halogenidovými výbojkami o příkonu 70 W, budou dosti sníženy náklady na spotřebovanou elektrickou energii.

Převratná povrchová úprava stožárů pro VO

Za podpěrné části svítidel byly vybrány stožáry českého výrobce stožárů, společnosti **Vysto Kobylí**, mimořádně odolné

Obr. 4. Svítidlo SR 50 s fazetovým reflektorem (detail) vybrané pro rekonstrukci osvětlení části pro psí obyvatele

proti korozivním vlivům okolí, zejména psím exkrementům. Tyto klasické žárově zinkované stožáry jsou ve své dolní části až k montážnímu otvoru stožárové rozvodnice opatřeny termoplastickým práškovým povlakem. Jde o povrchovou úpravu ocelových stožárů VO nanesením termoplastického povlaku v tloušťce 0,3 až 0,4 mm, který se vlivem vysoké teploty spojí. Vzniklé spojení vyniká velmi vysokou adhezí (dokonalé spojení s podkladem s proniknutím do struktury materiálu), a tudíž je zajištěna dokonalá ochrana proti narušení povr-

chu vlivem nepříznivých povětrnostních vlivů, UV záření. Velkou předností této povrchové úpravy je dokonalá přilnavost (nelze ji sloupnout), je odolná proti kyselinám a zásadám, proti prostupnosti tekutin a jejich vztlínání. **Největší předností této**

TERMOPLASTICKÉ POVRCHOVÉ ÚPRAVY

Obr. 5. Detail dolní části stožáru povrchově upravené ochranným termoplastickým povlakem

úpravy v kombinaci se žárovým zinkem je její dlouhá životnost, která je odhadnuta na 40 až 50 let. Určitě bude dlouhodobě sledováno chování této povrchové úpravy v praxi. Psí obyvatelé ji prověří dokonale.

Několik slov Jiřího Tesaře na závěr

Jsem velice rád, že jsem se mohl podílet na návrhu osvětlení celého areálu veterinární základny. Nikdy jsem totiž nepočítal osvětlenost podle požadavků kynologů a nenavrhol osvětlení pro psy jako hlavní uživatele. Je to pro mě velká zkušenost. Především bych ale rád vyzdvihl dobrou spolupráci s představiteli veterinární základny Grabšejn a konstatoval, že i vojáci této základny se umějí chovat ekonomicky ve vztahu k veřejnému osvětlení a hlavně šetrně k místu, které je bezesporu významnou památkou v ČR.

Art Metal CZ s. r. o.
Zlatá 10–12, 466 02 Jablonec nad Nisou
tel.: 483 722 328, 483 714 200,
fax: 483 722 332
obchod@artmetal-cz.com
www.artmetal-cz.com

Vysto Kobyly s. r. o.
Novomlýnská 476, 691 67 Šakvice
tel./fax: 519 430 654, 519 430 500
Karel Müller, jednatel společnosti
mobil: 602 767 901
stozary@vysto.cz
www.vysto.cz

VYSTO

ELEKTRO EXPO

VELTRH ELEKTROTECHNIKY, ELEKTRONIKY A ENERGETIKY
FAIR OF ELECTRICAL ENGINEERING, ELECTRONICS AND POWER ENGINEERING

30. 9. - 2. 10. 2009

INCHEBA, a.s., Viedenská cesta 3-7, 851 01 Bratislava, Slovak Republic
T +421-2-6727 2414 • F +421-2-6727 2201 • E fmikulas@incheba.sk
www.incheba.sk

Zoznam.sk

INCHEBA
EXPO BRATISLAVA